

רשומות

הצעות חוק

15 בנובמבר 1976

1264

כ"ב בחשוון תשל"ז

עמוד

22

חוק הגנת השכר (תיקון מס' 12), תשל"ז-1976.

חוק הגנת השכר (תיקון מס' 12), תשל"ז-1976

1. בסעיף 7 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 (להלן - החוק העיקרי), במקום "לפי סעיף 6" יבוא "לענין זה". תיקון סעיף 7
2. בסעיף 8 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 8
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) מקום ששכר העבודה משתלם על בסיס של יום, יהיו הסכומים שאינם ניתנים לעיקול, להעברה או לשעבוד, אחרי ניכוי מס הכנסה - החלק העשרים וחמישה של הסכומים האמורים בסעיף קטן (א).";
- (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "בסיס של חודש" יבוא "או של יום";
- (3) סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יסומנו כסדרם (ז) ו-(ח) ואחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) ישתנו כל שנה ב-1 באפריל לפי שיעור התנודות של השכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968; שר העבודה יפרסם ברשומות הודעה בדבר שינוי הסכומים האמורים, והשינוי לא יחול על עיקול העברה או שעבוד שנעשו לפי פרסום ההודעה כאמור.

(ה) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר עיגול הסכומים המתקבלים לפי האמור בסעיף קטן (ד) עד כדי 10 לירות והסכומים הנותקבלים לפי האמור בסעיף קטן (א) עד כדי לירה אחת.

(ו) קצבה שמקבל עובד ממעביד או מקופת גמל תיחשב כשכר עבודה לענין סעיף זה; הוראת סעיף קטן זה אינה באה לגרוע מהגנה בפני עיקול, העברה או שעבוד הניתנת לקצבה כאמור על פי חוק."

דברי הסבר

עובדים רבים הורו לשלם שכרם באמצעות מוסד בנקאי, ולפי זה, במקרים של פטירה, מועבר שכר העובד דה האחרון לאותו מוסד בנקאי, ועל בני המשפחה להיות זקק לצו ירושה לשם קבלת כספי הנפטר שבבנק, ונמצא שסוכלה מטרתו של סעיף 7 לחוק, מוצע על כן לאפשר לעובד לתת, בענין תשלום שכרו, שני סוגי הוראות: אחת, לענין סעיף 6, בדבר תשלום שכרו הרגיל, והשניה, לענין סעיף 7, בדבר תשלום שכרו במקרה פטירה.

סעיף 2 החוק הקיים נוקב בסכומים של שכר עבודה שאין לעקלם, להעבירם או לשעבדם. סכומים אלה ניתנים לשינוי בידי שר העבודה באישור ועדת העבודה של הכנסת, כשיים לב לתנודות בשכר העבודה. מוצע להצמיד את הסכומים הפטורים האלה לתנודות של השכר הממוצע במשק; הודעה עליהם תפורסם פעם בשנה ברשומות, ולא יהיה עוד צורך בהתקנת תקנות לענין זה.

סעיף 1 סעיפים 6 ו-7 לחוק העיקרי קובעים לאמור:

"דרך תשלום שכר

6. שכר העבודה ישולם לידי העובד במישרין, אך מותר שישולם לו, על פי הוראות בכתב, באמצעות בן-זוגו, הורו, ילדו, חבר בעבודה, הקיבוץ שהעובד חבר בו, מוסד בנקאי כמשמעותו בחוק בנק ישראל, השי"ד - 1954, בנק הדואר, לשכת-עבודה שהוקמה על פי סעיף 23 לחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959, או כל תאגיד שאושר לכך על ידי שר העבודה בהסכמת ארגון העובדים הגדול ביותר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת.

שכרו של עובד שנפטר

7. נפטר עובד לפני ששולם שכר העבודה המגיע לו, ישולם שכר העבודה, על אף האמור בדיני הירושה, לידי מי שהעובד הורה לפי סעיף 6; לא הורה - ישולם לבן-זוגו, ובאין לו בן-זוג - ליורשו."

1 ס"ח תשי"ח, עמ' 86; ס"ח תשל"ז, עמ' 175. 2 ס"ח תשכ"ח, עמ' 108.

20. (א) לא שולמו לעובד פיצויי פיטורים או חלק מהם שהוא זכאי להם מאת מעבידו תוך שלושה חדשים מיום שנפסקו יחסי עובד ומעביד ביניהם, יהא העובד זכאי לפיצוי הלנה בשיעור של ארבעה אחוזים מסכום הפיצויים שלא שולם, לכל חודש או חלק ממנו (להלן בסעיף זה – הפיצוי). החל בחודש הרביעי מיום שנפסקו היחסים כאמור.

(ב) היתה הזכות לפיצויי פיטורים מותנית, על פי הוראה שבחיי-קוק, במילוי תנאי מצד העובד במשך תקופה מסוימת שלאחר הפסקת יחסיו עם מעבידו, יהא העובד זכאי לפיצוי בשיעור כאמור בסעיף קטן (א) החל בחודש הרביעי מתום התקופה האמורה.

(ג) הוראות סעיפים 17א, 18 ו-19 יחולו, בשינויים המתחייבים, על תשלום הפיצוי כאילו היה פיצוי הלנת שכר; ואולם בית דין אזורי יהיה מוסמך להפחית או לבטל את הפיצוי, כאמור בסעיף 18, אף אם פיצויי הפיטורים לא שולמו עקב חילוקי דעות בדבר המועד שבו פרש העובד ממקום עבודתו.

(ד) נקבעה לעובד זכות לפיצויי פיטורים על פי הסכם קיבוצי, חוזה עבודה או הסכם אחר שנעשו אחרי פרישת העובד ממקום עבודתו, יהא העובד זכאי לפיצוי אם לא שולמו פיצויי הפיטורים או חלק מהם תוך שלושה חדשים מיום שנקבעה הזכות כאמור או תקופה אחרת שנקבעה באותו הסכם קיבוצי, חוזה עבודה או הסכם אחר.

ד פ ר י ה ס כ ר

(ב) סעיף קטן (א) אינו חל על עיקול, העברה או שעבוד לשם תשלום מוונות.

(ג) מקום שהשכר משתלם שלא על בסיס של חודש, רשאי שר העבודה לקבוע בתקנות הוראות בדבר חלק השכר שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד.

(ד) ההגבלות שבסעיף זה חלות גם על שכר עבודה שבידי לשכת העבודה או תאגיד כאמור בסעיף 6, שבאמצעותו מבוצע תשלום לעובד, אבל רשאים הם לנכות כל סכום שנתנו לעובד כמקדמה על חשבון שכר העבודה; שולם שכר העבודה באמצעות מוסד בנקאי או בנק הדואר, יחולו ההגבלות שבסעיף זה על שכר העבודה שבידיהם במשך חודש ימים מיום ששולם להם.

(ה) הוראה שבחיקוק הנוגדת הוראת סעיף זה לא ינהגו לפיה.

סעיף 3 כדי למנוע איחור בתשלום פיצויי פיטורים המגיעים לעובד, מוצע לזכות את העובד לקבל ממעבידו פיצוי הלנה החל בחודש הרביעי לאחר שנפסקו יחסי עובד ומעביד ביניהם. שיעור הפיצוי יהיה דומה לפיצוי בעד הלנת חוב לקופת גמל – 4% לכל חודש. העובד יהיה זכאי לתבוע ריבית לפי חוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961, במקרה שתביעתו לפיצוי בעד הלנת פיצויי הפיטורים שלו התיישנה, וזכותו זו תחול לגבי כל התקופה שבעדה לא היה זכאי לפיצוי.

מוצע גם להרחיב את תחולת הסעיף על קצבה המתקבלת מאת מעביד או קופת גמל, ולהשוותה לענין זה לשכרו של עובד, וזאת בלי לגרוע מהגנה מפני עיקול, העברה או שעבוד הניתנת לקצבה על פי חוקים אחרים. להלן נוסחו של סעיף 8 בחוק הקיים:

עיקול העברה ושעבוד

8. (א) הסכומים המפורטים להלן משכר העבודה החדשי הנתר אחרי ניכוי מס הכנסה אינם ניתנים לעיקול, להעברה או לשעבוד:

- (1) לעובד – 800 לירות;
- (2) לבן-זוג שפרנסתו על העובד – 100 לירות נוספות;
- (3) לכל ילד משני ילדיו הראשונים שפרנסתו עליו – 50 לירות נוספות;
- (4) לכל ילד נוסף שפרנסתו עליו – 50 לירות נוספות;

ובלבד שאם שכר העבודה החדשי עולה על 1800 לירות לא יעלה חלק השכר שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד כאמור, על 75% מהשכר החדשי.

(א) שר העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות כל אחד מהסכומים האמורים בסעיף קטן (א) בשים לב לתנודות בשכר העבודה.

(ה) בקביעת זכות לפיצויי פיטורים לעובד על פי הסכם קיבוצי חוזה עבודה או הסכם אחר, הנעשים לפני פרישת העובד ממקום עבודתו מותר לקבוע תקופה שהיא שונה מתקופת שלושת החדשים האמורה בסעיף קטן (א).

(ו) הוראות סעיף זה אינן גורעות מזכותו של עובד לתבוע ריבית לפי חוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961³, אם התיישנה זכותו לפיצוי לפי סעיף 17א, וזכות זו תחול גם לגבי כל תקופה הנוכרת בסעיף זה אשר לאחריה זכאי העובד לפיצוי.

4. תחילתו של סעיף 8 (ד) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, היא ביום י"ג בניסן תשל"ז (1 באפריל 1977); שיעור התגודות של השכר הממוצע ליום האמור ייחשב לעומת השכר הממוצע ליום א' בניסן תשל"ו (1 באפריל 1976).

תחילה הוראת
מסבר

דברי הסבר

יש לעובד פורש ממקום עבודתו ומנהל משא ומתן עם מעבידו בדבר תשלום פיצויי פיטורים, אם הגיעו הצדדים להסכם בדבר תשלום פיצויי פיטורים, מוצע לזכות את העובד בפיצוי בעד אי תשלום הפיצויים החל בחודש הרביעי שלאחר שנקבעה זכותו לפיצויי פיטורים, או ממועד אחר שנקבע באותו הסכם.

בהסכם שנעשה לגבי עובד שטרם פרש ממקום עבודתו יהא מותר להתנות על התקופה של שלושה חדשים ולקבוע תקופה ארוכה או קצרה ממנה.

סעיף 4 מכיון שהסכומים האמורים בסעיף 8(א) לחוק העיקרי עודכנו בתקנות שקיבלו תוקף בפברואר 1975, מוצע כי העדכון הראשון על פי התיקון המוצע לחוק העיקרי ייעשה לראשונה ב-1 באפריל 1977, בהשוואה לשכר הממוצע במשך ליום 1 באפריל 1976.

בחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963, פורטו נסיבות שבהן זכאי עובד לפיצויי פיטורים אף שהתפטר מעבודתו. יש מקרים שבהם הזכות לפיצויים מותנית בכך שהעובד ימלא תנאי מסויים במשך תקופה נקובה; כך הדבר, למשל, במי שמתגייס למשטרה, או העובד לגור ביישוב חקלאי, שזכותם לפיצויים מותנית בשירות במשטרה, או במגורים כאמור, במשך ששה חדשים לפחות. מוצע כי במקרים אלה יהא העובד זכאי לפיצוי בעד אי תשלום פיצויי פיטורים אחרי שעברו שלושה חדשים מתום התקופה שבתנאי האמור.

עם זאת מוצע שיעמדו למעביד כל ההגנות מפני תביעה לתשלום פיצוי בעד הלנת פיצויי פיטורים כמו אלה שנקבעו בחוק לגבי הלנת שכר, בתוספת זאת שבית הדין האזורי יהא רשאי לבטל פיצוי או להפחיתו גם אם נזכח כי היו חילוקי דעות בדבר המועד שבו פרש העובד ממקום עבודתו.

³ ס"ח תשכ"א, עמ' 192.